

A Ràdio Cambrils,

PATRIMONI COL·LECTIU

Del gas a l'electricitat (1909-1912)

Emissions del 19 de gener i el 2 de febrer de 2011

Què és?

Un anunci publicat al Boletín Oficial de la Provincia de Tarragona.

Què s'anuncia?

Un acord del Ple de l'Ajuntament de Cambrils de 2 de novembre de 1909.

Què es va acordar?

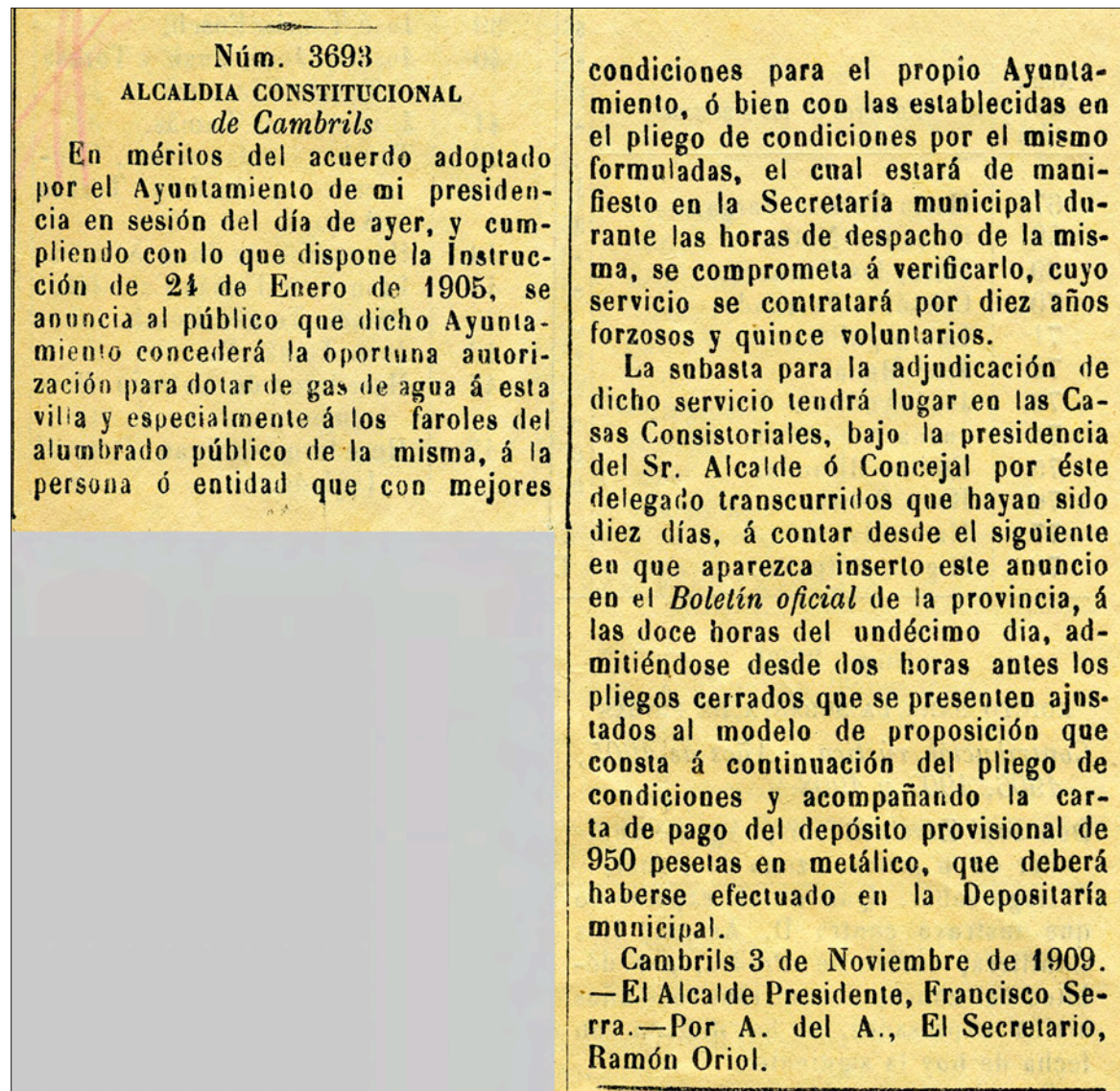
- 1.- Crear una nova xarxa d'enllumenat públic a Cambrils, alimentada amb gas carbur ("gas de agua").
- 2.- Quines condicions haurà de tenir aquest servei.
- 3.- Assignar la instal·lació i gestió d'aquesta xarxa a un particular.
- 4.- Obrir un concurs públic per rebre les ofertes dels possibles particulars interessats i adjudicar-ho en subhasta a l'oferta més avantatjosa.

De què ens parla?

- Del sistema d'enllumenat públic que existia als carrers en aquells moments, amb fanals autònoms.
- De l'arribada del gas canalitzat a Cambrils.

On es troba?

AMCAM. Enllumenat amb gas acetil·lè (1909). Sig. Top. 307.15

Què és?

Un fragment d'una instància de l'empresari Josep Llonchs Castellví a l'Ajuntament de Cambrils.

De quan és?

3 d'octubre de 1909.

Què demana?

Autorització per crear una nova xarxa d'enllumenat públic a Cambrils, alimentada amb gas carbur ("gas de agua").

Quin fragment estem veient?

Una part de la introducció, on expressa genèricament la seva proposta.

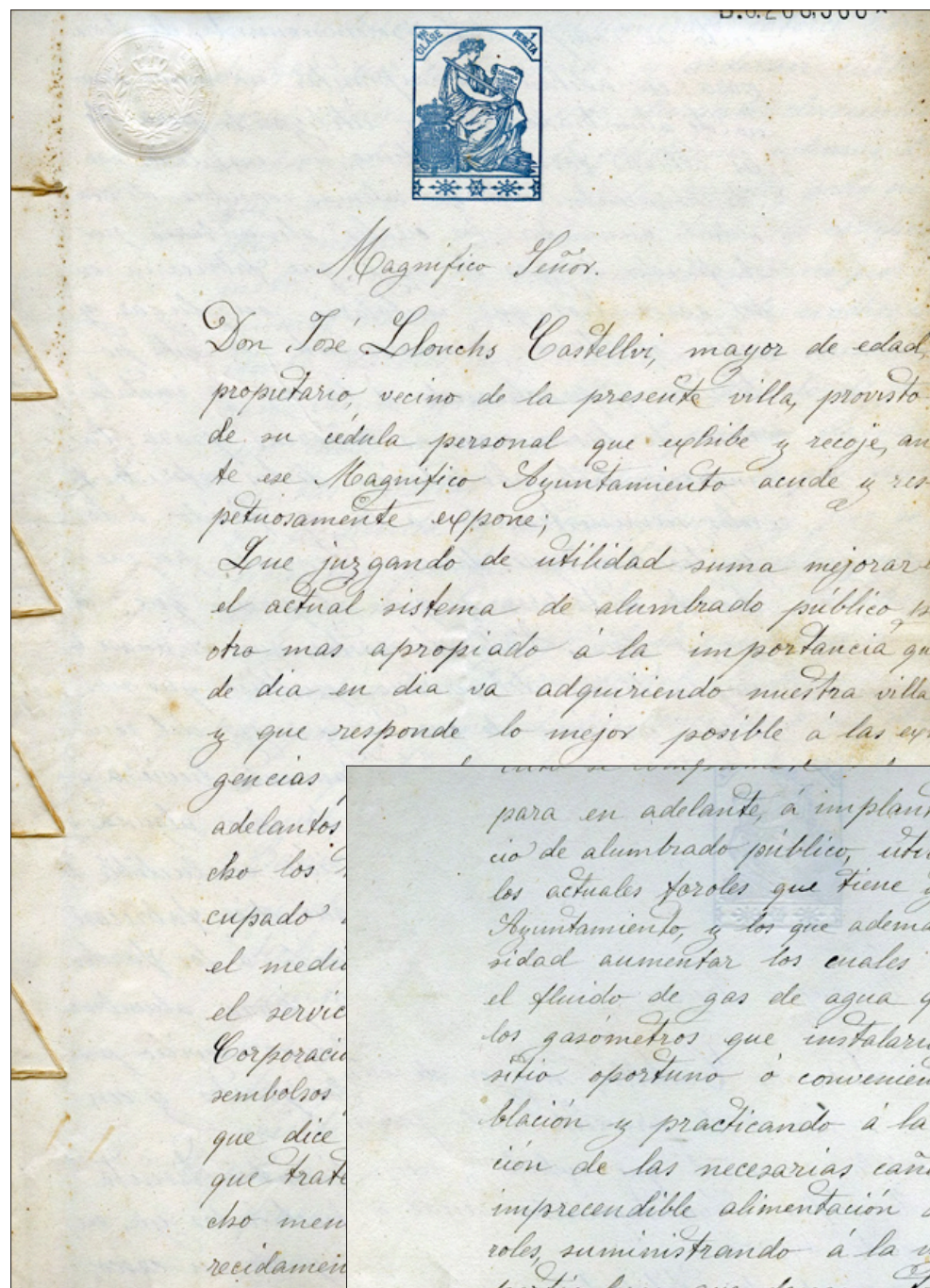
Quina relació té amb el document anterior?

Es troben al mateix expedient.

Aquest és el document que el va iniciar, ja que l'Ajuntament va prendre en consideració la proposta de Josep Llonchs, va decidir conduir el procés d'adjudicació de la xarxa a través d'un concurs públic, ho va aprovar en Ple i ho va publicar a l'anunci de BOPT de la pàgina anterior.

On es troba?

AMCAM. Enllumenat amb gas acetil·lè (1909). Sig. Top. 307.15

para en adelante, á implantar un nuevo servicio de alumbrado público, utilizando para ello los actuales faroles que tiene ya instalados ese Ayuntamiento, y los que además considere de necesidad aumentar los cuales alimentaría por el fluido de gas de agua que fabricaría en los gasómetros que instalaría en lugar y sitio oportuno ó conveniente de esta población y practicando á la vez la instalación de las necesarias cañerías para la imprescindible alimentación de los referidos faroles suministrando á la vez fluido á los particulares que desearan tomarlo por medio de contadores y por el precio que luego se dirá; Todos los gastos que originase la

Què és?

El punt 3 de la instància de la pàgina anterior.

Què conté aquest punt?

Una de les condicions de l'oferta de Josep Llonchs Castellví a l'Ajuntament de Cambrils sobre la creació i gestió d'una xarxa de gas carbur.

Què ofereix?

A més de la xarxa d'enllumenat públic, crear una xarxa de subministrament privat per als edificis de la Vila, de la Platja i dels masos del terme.

Què ofereix en els altres punts de la instància?

Punt 1.- Crear una xarxa d'enllumenat públic amb 35 fanals a la Vila i 10 fanals a la Platja.

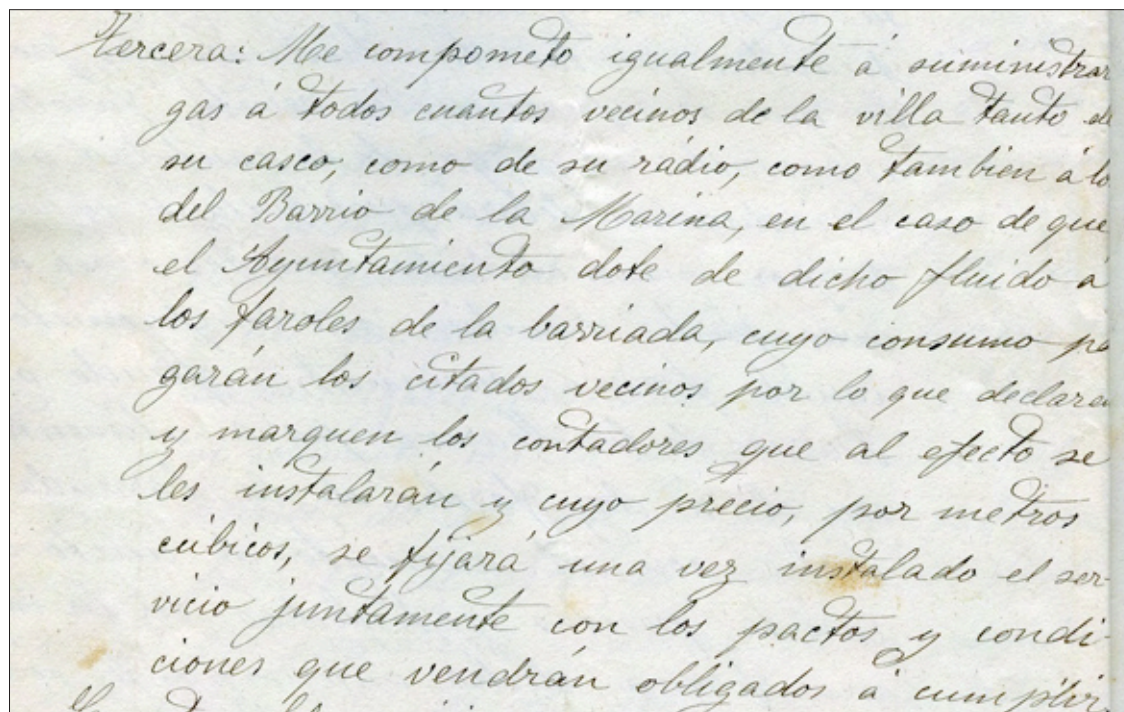
Punt 2.- Cobrir totes les despeses de la instal·lació.

Punt 4.- Oferir el servei durant 10 anys (prorrogables fins a 25), sense possibilitat que l'Ajuntament de Cambrils faci una autorització similar a cap competidor. Passats 25 anys, cedir la instal·lació a l'Ajuntament.

Punt 5.- Ofereix com a garantia tots els seus béns.

On es troba?

AMCAM. Enllumenat amb gas acetil·lè (1909). Sig. Top. 307.15

Tercera: Me comprometo igualmente a suministrar gas a todos cuantos vecinos de la villa tanto de su casco, como de su radio, como tambien a los del Barrio de la Marina, en el caso de que el Ayuntamiento dote de dicho fluido a los faroles de la barriada, cuyo consumo pagaran los citados vecinos por lo que declaran y marquen los contadores que al efecto se les instalara y cuyo precio, por metros cubicos, se fijara una vez instalado el servicio juntamente con los pactos y condiciones que vendran obligados a cumplir.

Què és?

Un plànol de part de la canalització que es va construir per al gas.

De quan és?

Carrer de l'Ho

Quin sector inclou?

Carrer de l'Hospital, Sant Plàcid i Verge del Camí.

Per què es va dibuixar aquest sector?

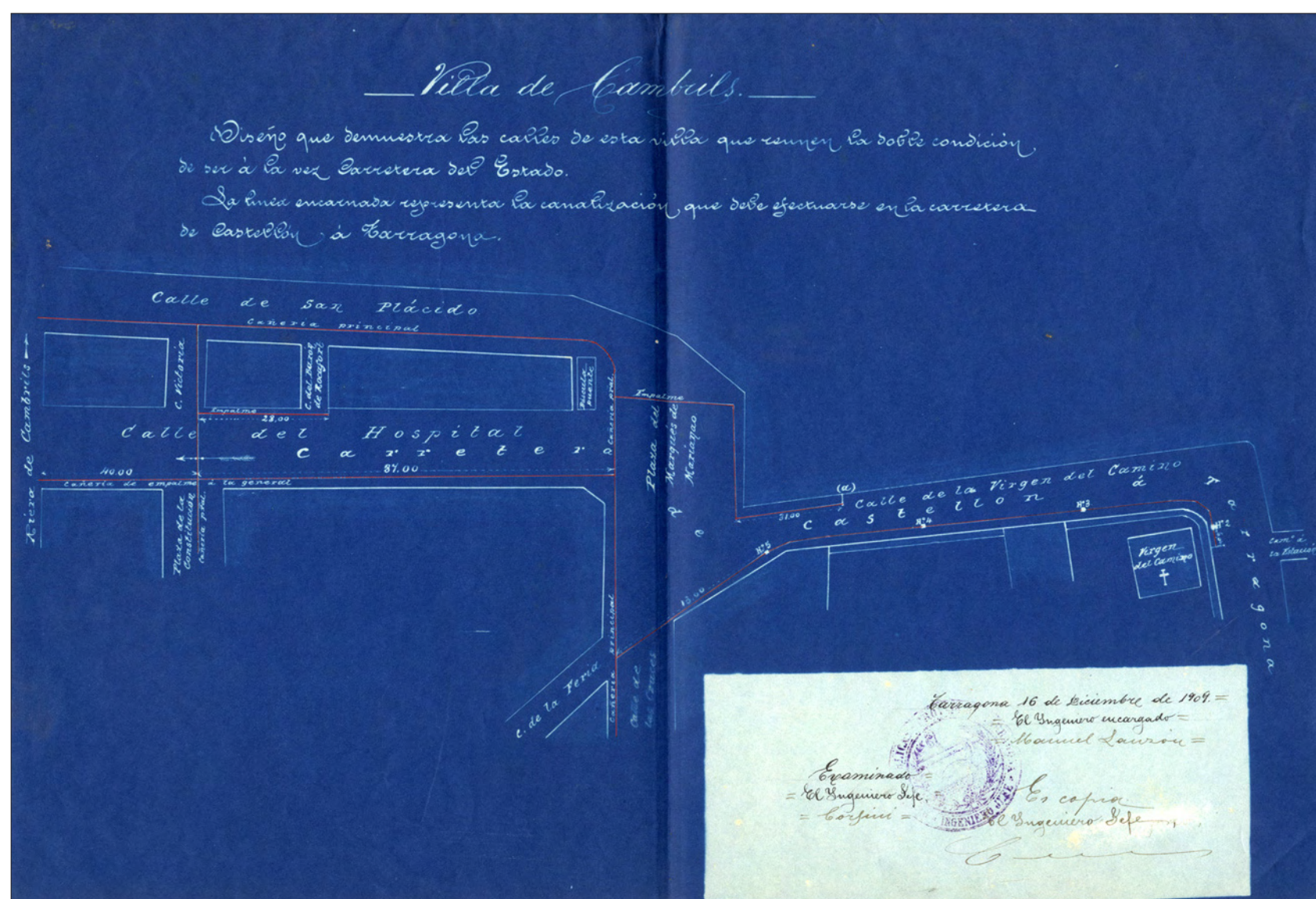
Perquè pels carrers de l'Hospital i de la Verge del Camí hi passava la carretera general, que era competència de l'Estat, i calia demanar permís per obrir-hi la canalització..

De què ens parla?

- Dels tràmits tècnics previs a la realització d'una obra pública.
- De les conseqüències de tenir una carretera d'abast estatal travessant el nucli de població.
- Dels noms que tenien en aquell moment els carrers d'aquella zona.

On es troba?

AMCAM. Enllumenat amb gas acetil·lè (1909). Sig. Top. 307.15

Què és?

Una altra instància de Josep Llonchs Castellví -concessionari de l'enllumenat públic de gas- a l'Ajuntament de Cambrils.

De quan és?

24 de novembre de 1912.

Quina situació exposa?

Que des de fa un temps dues empreses estan instal·lant la xarxa elèctrica a Cambrils, i obtenint com a clients diverses cases i empreses. Això li genera pèrdues perquè molts particulars comencen a canviar-se a l'energia elèctrica. També perjudicarà l'Ajuntament.

Què demana?

Permís per canviar l'enllumenat públic de gas a elèctric.

De què ens parla?

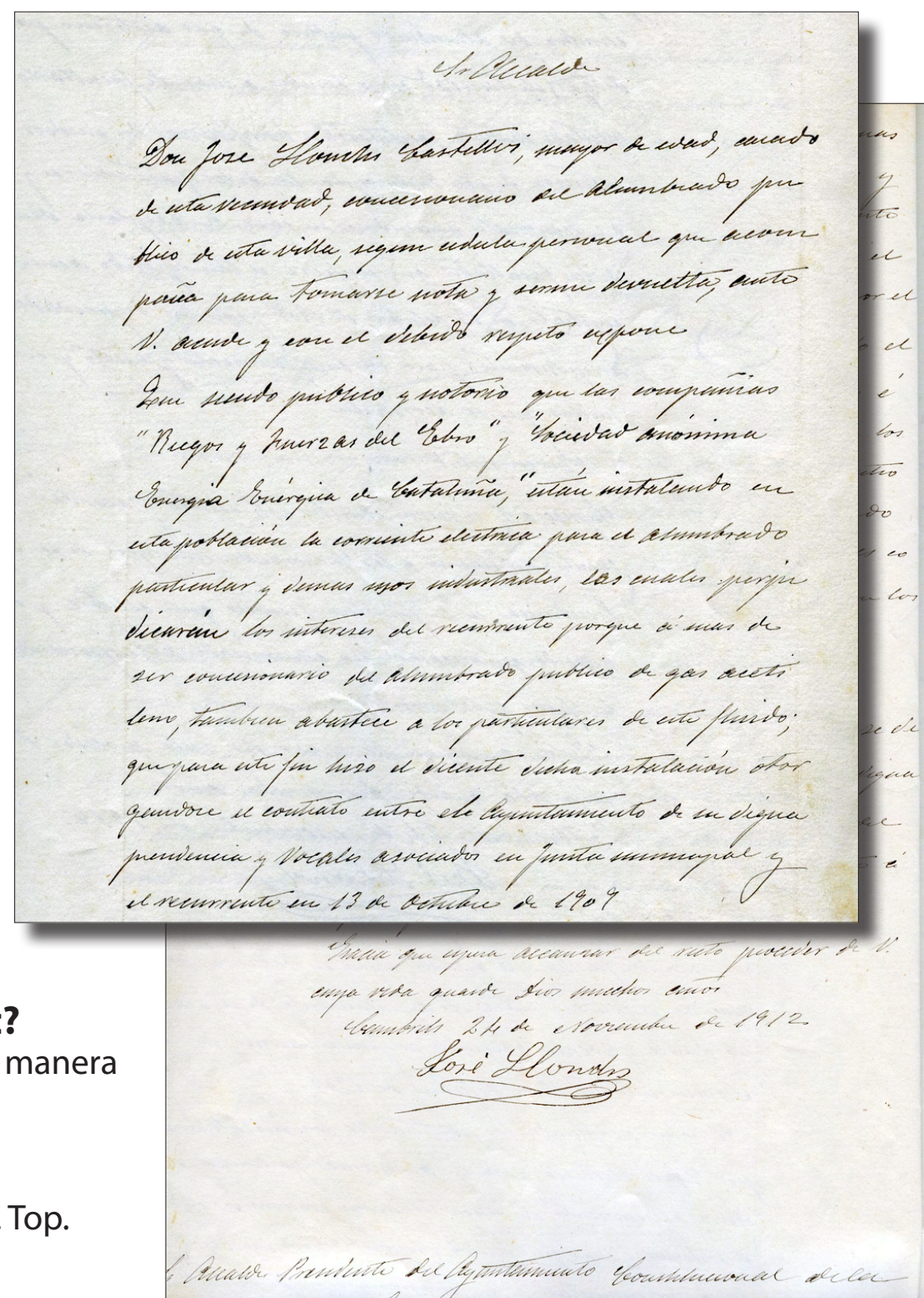
- Del moment en què s'estava estenent la xarxa de distribució elèctrica per Catalunya.
- De la dinàmica d'empreses que van protagonització l'electrificació de Catalunya.
- De la fi del gas com a energia d'ús domèstic.

Quines conseqüències va tenir aquest document?

L'Ajuntament de Cambrils va autoritzar el canvi. D'aquesta manera es va posar fi a la xarxa de distribució de gas.

On es troba?

AMCAM. Canvi d'enllumenat de gas a electricitat (1912). Sig. Top. 307.16

Què és?

Un plànol de la xarxa de subministrament elèctric del Nucli Antic de Cambrils.

De quan és?

No porta data. Pel context de l'expedient on es troba, podria ser de la dècada de 1920.

Qui és l'autor?

L'empresa Riegos y Fuerza del Ebro, SA, que des de 1912 gestionava la xarxa elèctrica a Cambrils: enllumenat, subministrament a empreses i subministrament a particulars.

Què mostra?

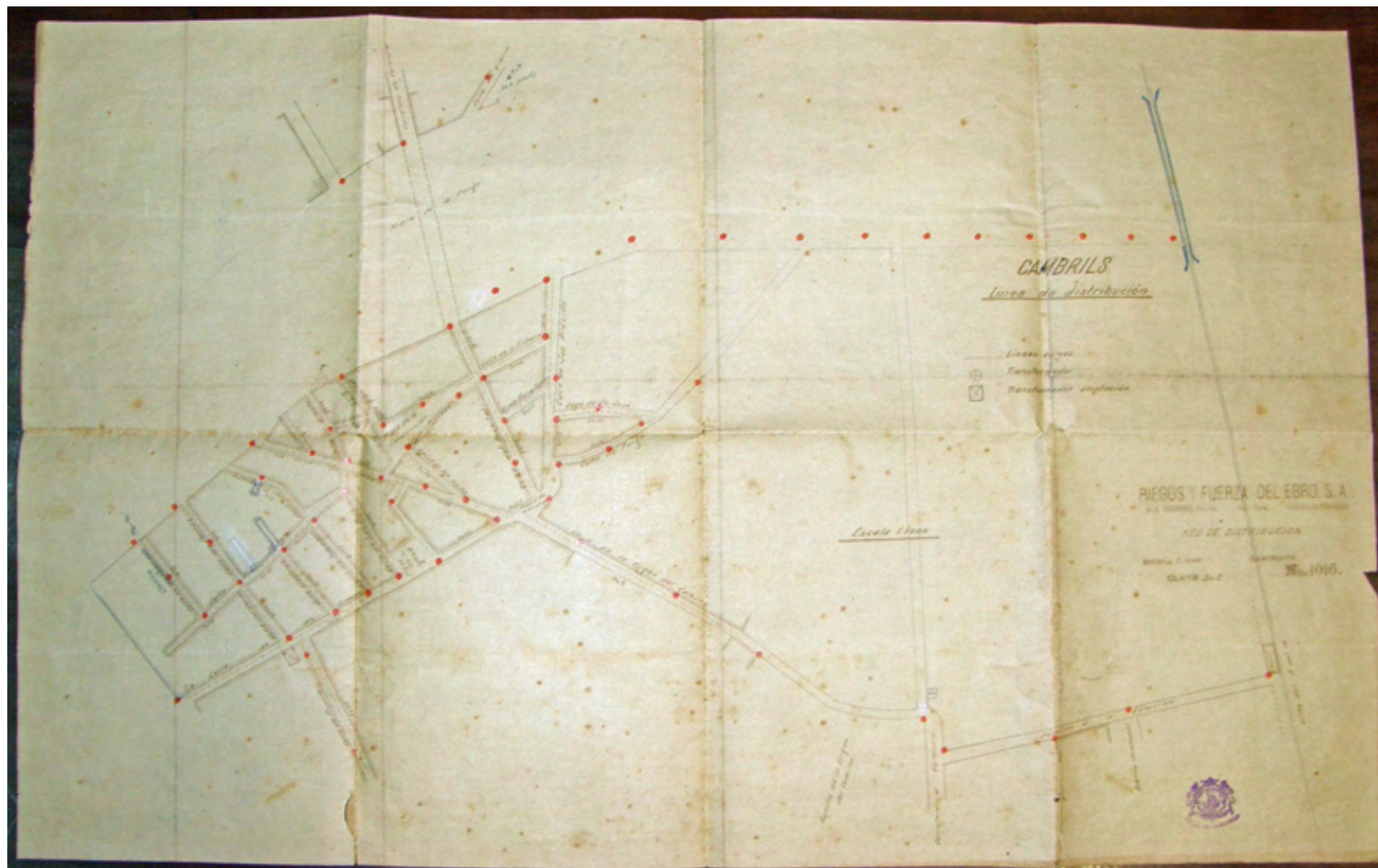
- Per quins carrers passaven les línies elèctriques.
- On estaven situades les instal·lacions auxiliars (transformadors).
- On estaven situats els fanals de l'enllumenat públic.

De què ens parla?

- De l'extensió de la xarxa elèctrica pocs anys després de la seva creació.
- Dels carrers i espais públics (estació del tren, ermita...) que es considerava necessari il·luminar.

On es troba?

AMCAM. Lligall *Subministrament de l'enllumenat públic* (1924/27). Sig. Top. 307.18

Què és?

Part de la còpia d'un anunci del Govern Civil de Tarragona.

De quan és?

17 de març de 1913.

Què anuncia?

El projecte d'ampliació de la xarxa elèctrica fins al barri de la Platja de Cambrils, que ha presentat l'empresa Riegos y Fuerzas del Ebro, gestidora de la xarxa de subministrament elèctric a Cambrils.

Per què es va publicar?

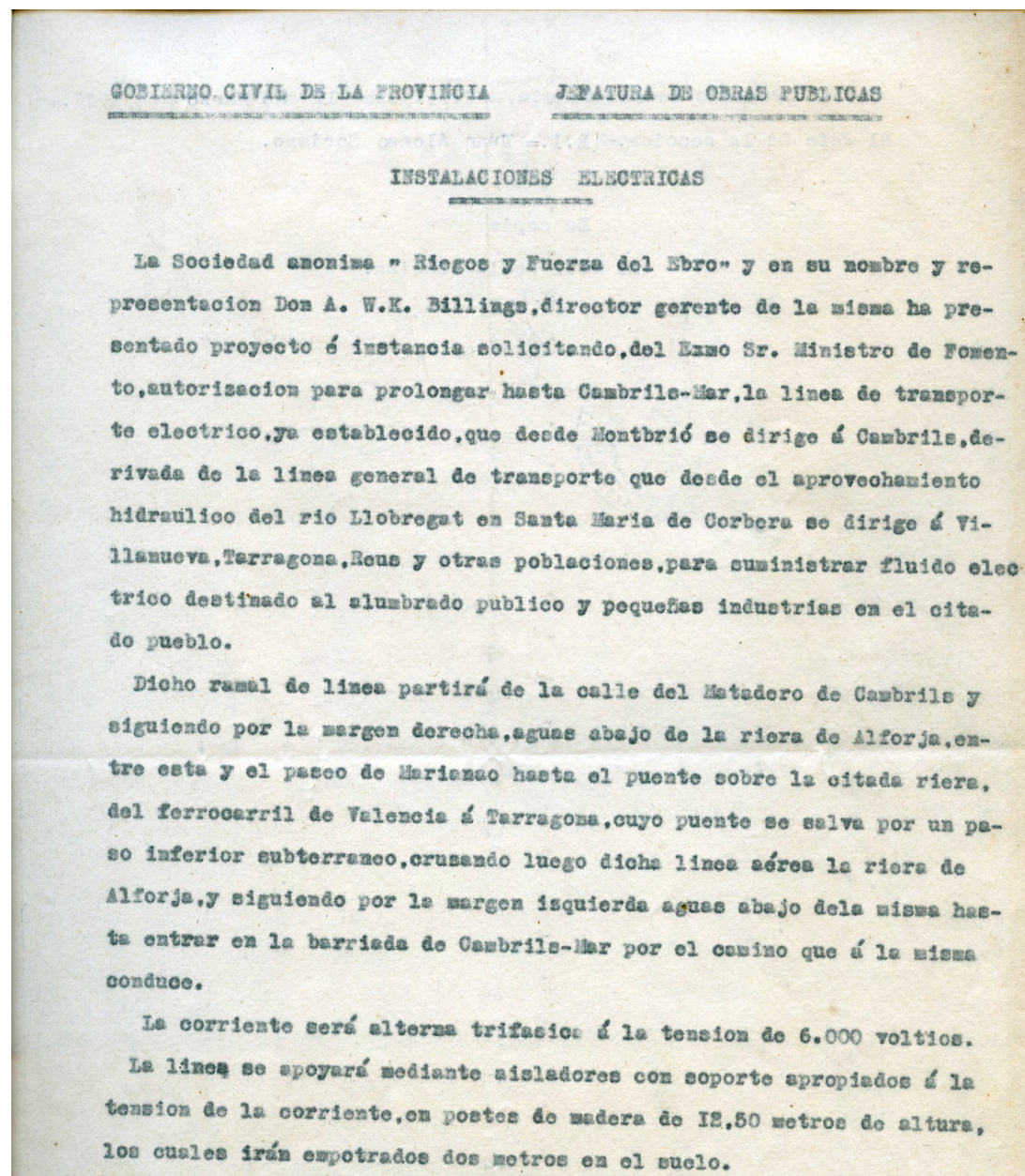
Per obrir el termini de presentació d'al·legacions per a les persones o entitats que poguessin resultar afectades pel traçat que es preveia.

De què ens parla?

- Del traçat de la xarxa elèctrica fins al barri de la Platja.
- De l'ús públic i industrial que tenia l'electricitat en aquell moment.
- D'on es produïa l'electricitat que consumia Cambrils.
- No contempla la distribució de l'electricitat per dins del barri de la Platja

On es troba?

AMCAM. Instal·lació d'una línia elèctrica des de l'escorxador fins el barri de Marina (1913). Sig. Top. 307.17

Per saber-ne més

SENTÍS SAHUN, Eva. *El carbur: entre l'espelma i la bombeta*. A *L'Anjub. Quadern de Cultura Popular i Tradicional*, núm. 5 (juny de 2002). Accessible a <http://usuaris.tinet.cat/anjub/hemeroteca/quadern/5/4.html>

ORTIGA VIDAL, Ramon. *Història gràfica de Cambrils*. Tarragona: El Mèdol, 1991

BERTRAN CUDERS, Josep. *Aspectes socio-econòmics del segle XIX i inicis del XX a Cambrils*. Tarragona: El Mèdol, 1992

URTEAGA, Luis. *El proceso de electrificación en Cataluña (1881-2000)* A TARRAGÓ, Salvador. *Obras públicas en Cataluña. Presente, pasado y futuro*. Barcelona: Real Academia de Ingeniería, 2003. Accessible a <http://www.ub.edu/geocrit/sv-91.htm>

Del gas a l'electricitat (1909-1912)

Emissions del 19 de gener i el 2 de febrer de 2011

